

Національний університет водного господарства
та природокористування

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
04.10.2021

06-01-043S

СИЛАБУС навчальної дисципліни		SYLLABUS	
Статистика			
Шифр за ОП	ВЦПП 1.4	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: bachelor's (first)	
Галузь знань:	24	Fields of knowledge:	
Сфера обслуговування		Service sector	
Спеціальність	241	Speciality	
«Готельно-ресторанна справа»		«Hotel-restaurant case»	
Освітня програма: « Готельно-ресторанна справа »		Educational Program: « Hotel-restaurant case »	

Силабус навчальної дисципліни «Статистика» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійними програмами « Готельно-ресторанна справа », «спеціальності 241 « Готельно-ресторанна справа ». Рівне. НУВГП. 2021. 10 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/18124/>

Розробник силабусу: Петрук Ірина Ростиславівна, к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від „31” серпня 2021
року

Завідувач кафедри: Кушнір Н.Б., к.е.н., професор.

Керівник ОП: Конарівська Ю.С., к. е.н., доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ агроєкології та
землеустрою
Протокол № 1 від „07” вересня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІАЗ:
професор Прищепа А.М., к.с.-г.н.,

СЗ №-5035 в ЕДО

© Петрук І.Р., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	„ Готельно-ресторанна справа ”
Спеціальність	241 „ Готельно-ресторанна справа ”
Рік навчання, семестр	3 рік, 1 семестр
Кількість кредитів	4,0
Лекції:	22 год
Практичні заняття:	20 год
Самостійна робота:	78 год
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор

Петрук Ірина Ростиславівна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу
Національного університету водного господарства та
природокористування

Вікіситет

http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA_%D0%86%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-4800-1374>

Як комунікувати

i.r.petruk@nuwm.edu.ua

Кафедра економіки підприємства та міжнародного бізнесу
kaf-ep@nuwm.edu.ua

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Дисципліна „Статистика” є вибірковою навчальною дисципліною, що вивчається на рівні вищої освіти бакалавр спеціальності 241 „Готельно-ресторанна справа”.

Статистика здійснює збирання, обробку та аналіз даних про масові соціально-економічні явища, які характеризують всі сторони життя та діяльності населення, виявляє взаємозв'язки різних сторін в економіці, вивчає динаміку її розвитку та прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях. Статистичні прийоми і методи широко застосовуються в маркетингових і соціологічних дослідженнях, туризмі, готельно-ресторанній справі, підприємстві та інших напрямках наукової та практичної діяльності. Знання статистичної методології дозволяє фахівцям різного профілю впевнено орієнтуватися й успішно вирішувати професійні завдання в умовах великої кількості інформації, яка нас оточує.

Основною метою дисципліни є формування теоретичних знань і практичних навичок щодо методів збору, обробки та аналізу інформації про соціально-економічні явища і процеси в суспільстві **Основними цілями (завданнями)** вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з основними поняттями, категоріями та методичними прийомами загальної теорії статистики задля оцінки соціально-економічних явищ і процесів, що відбуваються в суспільстві та впливають на ефективність готельно-ресторанної справи;
- отримання практичних навичок розв'язання конкретних статистичних задач;
- формування навичок узагальнення результатів статистичного аналізу та розробки відповідних управлінських рішень

Посилання на опис дисципліни у репозиторії НУВГП:
<http://ep3.nuwm.edu.ua/21432/1/>

Анотація навчальної дисципліни, у т.ч. мета та цілі

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1366>

Компетентності

СК 01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності

СК 06. Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг у підприємствах (закладах) готельно-ресторанного та рекреаційного господарства

СК 11. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності;

СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СК 13. Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 22 год	Практичних 20 год	Самостійна робота 78 год
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ		
PH 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.		
PH 06. Аналізувати, інтерпретувати і моделювати на основі існуючих наукових концепцій сервісні, виробничі та організаційні процеси готельного та ресторанного бізнесу.		
PH 07. Організовувати процес обслуговування споживачів готельних та ресторанних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.		
PH 11. Застосовувати сучасні інформаційні технології для організації роботи закладів готельного та ресторанного господарства.		
PH 13. Визначати та формувати організаційну структуру підрозділів, координувати їх діяльність, визначати їх завдання та штатний розклад, вимоги до кваліфікації персоналу		
Види навчальної роботи студента	Вивчення теоретичного матеріалу, підготовка до практичних занять, самостійна робота, підготовка до контрольних заходів.	
Методи та технології навчання	Лекції, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження, індивідуальні завдання.	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проєкційна апаратура, роздаткові друковані матеріали, інформаційні ресурси (Інтернет-ресурси, цифровий репозиторій НУВГП).	

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Змістовий модуль 1. СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ЯВИЩ	
Тема 1. Предмет, метод і принципи організації статистики. Статистичне спостереження	
Результати навчання PH 06, PH 11	Кількість годин: лекції – 2,0 Література: 3, 6, 7, 13, 14
Опис теми	Сучасне розуміння терміну „Статистика”. Склад статистики як науки. Предмет статистики. Основні поняття статистики. Статистична сукупність, її сутність. Сутність статистичного спостереження. Класифікаційні ознаки статистичного спостереження. Одиниця спостереження. Одиниця сукупності.
Тема 2. Зведення і групування статистичних даних. Графічний метод. Статистичні таблиці	
Результати навчання PH 04, PH 13	Кількість годин: лекції – 2,0; практ. – 2,0; Література: 1, 3, 10, 12
Опис теми	Поняття „зведення” і „групування”. Етапи зведення. Типологічні групування. Структурні групування. Аналітичне групування. Методика проведення групування. Класифікація ознак. Поняття інтервалів. Правило для застосування інтервалів. Крок інтервалу та його розрахунок. Статистичний графік. Основні елементи статистичного графіку. Види статистичних графіків. Правила побудови статистичних таблиць.
Тема 3. Статистичні показники	
Результати навчання PH 04, PH 06, PH 13	Кількість годин: лекції – 4,0; практ. – 4,0; Література: 1, 2, 3, 9, 10, 13

Опис теми	Абсолютні величини та відносні величини, їх класифікація. Суть і значення середніх величин. Основні види середніх величин. Середня арифметична проста. Середня арифметична зважена. Властивості середньої арифметичної. Види середніх: середня гармонійна, середня геометрична, середня квадратична, середня структурна, середня хронологічна та їх практичне застосування.
Тема 4. Аналіз рядів розподілу	
Результати навчання PH 04; PH 06	Кількість годин: лекції – 2,0; практик. – 2,0; Література: 3, 4, 9, 11
Опис теми	Поняття рядів розподілу. Варіанта. Частота. Ряди розподілу залежно від ознаки: атрибутивні та варіаційні. Варіаційні ряди розподілу: дискретні та інтервальні. Характеристики центру розподілу: мода і медіана. Характеристики варіації. Розмах варіації. Середнє лінійне відхилення. Дисперсія. Середнє квадратичне відхилення. Коефіцієнт варіації: квадратичний та лінійний. Коефіцієнт осциляції. Властивості дисперсій.
Тема 5. Аналіз інтенсивності динаміки та тенденцій розвитку	
Результати навчання PH 04; PH 06	Кількість годин: лекції – 4,0; практик. – 4,0; Література: 3, 5, 8, 14
Опис теми	Поняття про ряди динаміки. Види рядів динаміки. Середній рівень ряду. Абсолютний приріст. Середній абсолютний приріст. Темп зростання. Темп приросту. Середній темп приросту або зростання. Тенденція (тренд розвитку).
Змістовий модуль 2. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ТА ВИБІРКОВОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ	
Тема 6. Статистичні методи аналізу кореляційних зв'язків	
Результати навчання PH 04; PH 06; PH 11	Кількість годин: лекції – 2,0; практик. – 2,0; Література: 1, 2, 3, 9
Опис теми	Види взаємозв'язків між явищами. Функціональні, стохастичні взаємозв'язки. Кореляційна залежність. Лінійна регресія. Лінійні і нелінійні кореляційно - регресійні зв'язки. Коефіцієнт регресії. Лінійний коефіцієнт кореляції. Метод дисперсійного аналізу. Етапи визначення тісноти зв'язку. Загальна дисперсія. Середня з групових дисперсій.
Тема 7. Вибірковий метод	
Результати навчання PH 06; PH 11	Кількість годин: лекції – 2,0; практик. – 2,0; Література: 1, 2, 3, 8
Опис теми	Вибірковий метод. Генеральна та вибіркова сукупність. Похибки за причинами виникнення репрезентативності. Способи формування вибірових сукупностей: простий випадковий, механічний, районований, серійний. Типи вибірових оцінок: точкова оцінка та інтервальна оцінка. Гранична похибка вибірки. Стандартна похибка вибірки.
Тема 8. Індекси	
Результати навчання PH 04; PH 06	Кількість годин: лекції – 4,0; практик. – 4,0; Література: 1, 3, 9, 14
Опис теми	Поняття індексів. Індивідуальні та зведені індекси. Агрегатні індекси. Система співзалежних індексів. Індексний факторний аналіз. Індекси середніх величин.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Аналітичне та критичне мислення, уміння працювати в команді, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми, комунікативні здібності, здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
Форми та методи навчання	Використовуються такі методи викладання та технології: методи – демонстрація, навчальна дискусія, дебати; технології викладання: аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, ситуаційні дослідження та інші.
Методи оцінювання та структура оцінки	<p>Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали: 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та інших поточних завдань, що становить поточну (практичну) складову його оцінки; 40 балів – модульні контролі (20+20). Модульні контролі за кожним змістовим модулем проводяться у тестовій формі на платформі https://exam.nuwm.edu.ua/ відповідно до графіка навчального процесу.</p> <p>Студенти можуть отримати додаткові бали за самостійно виконане наукове дослідження з проблематики дисципліни, здобути сертифікати в межах неформальної та інформальної освіти, обґрунтовані пропозиції з удосконалення змісту, наповнення та методики викладання навчальної дисципліни.</p> <p>Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/.</p>
Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	Вивченню цієї дисципліни передують вивчення таких дисциплін як «Вища та прикладна математика», «Економіка підприємства», «Комунікативний менеджмент»
Поєднання навчання та досліджень	Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Герасименко С.С., Головач А.В., Єріна А.М. Статистика: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: КНЕУ, 2000. 467 с.
2. Мармоза А.Т. Теорія статистики: підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2013. 592 с.
3. Кушнір Н.Б., Кузнецова, Т.В. Красовська Ю.В. Статистика: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. Київ: ЦУЛ, 2009. 208 с.
4. Тарасенко І. О. Статистика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2006.
5. Уманець Т.В. Загальна теорія статистики: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 239 с.

Додаткова:

6. Закон України про туризм: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>.
7. Закон України «Про державну статистику» із змінами та доповненнями: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>.
8. Кравченко Л.І., Лутчин Н.П., Москаль Б.С. Економічна статистика: навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. Львів: „Новий Світ – 2000”, 2007. 364 с.
9. Кушнір Н.Б., Мельничук Н.В., Мороз О.В. Статистика: навч.- метод. посіб. для самост. роботи. Рівне: НУВГП, 2010. 138 с.
10. Кущенко О.І. Статистика туризму: навч.-метод. посіб. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 79 с.
11. Мазуренко В.П. Статистика: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. Київ: 2006. 315 с.
12. Мармоза А.Т. Практикум з теорії статистики. Київ. 2003.
13. Милашко О.Г. Статистика туризму: навч. посіб. Одеса: ОДЕУ, ротапринт, 2010. 168 с.
14. Підгорний А.З., Милашко О.Г. Статистика туризму: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. 204 с.

Методичне забезпечення:

15. Опорний конспект лекцій (на електронному і паперовому носіях) за всіма темами курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.
16. Пакети тестових завдань з кожної теми та вцілому по всьому курсу дисципліни.
17. Методичні вказівки (06-01-206) до самостійної роботи з навчальної дисципліни „Статистика” Кузнецова Т.В., Петрук І.Р., Петрук В.А. Рівне: НУВГП, 2020 85 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/17997/>

Інформаційні ресурси:

18. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії НУВГП. URL : <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/metods/>.
19. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
20. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
21. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://lib.nuwm.edu.ua/>.

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА) *

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://er3.nuwm.edu.ua/4273/>, який передбачає механізм реалізації права студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezal-ezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Роботи, які здаються із порушенням термінів, без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Перед початком курсу кожен студент має ознайомитися з «Кодексом честі», розміщеним на сторінці навчальної дисципліни на платформі MOODLE та прийняти його умови.

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

Правила академічної доброчесності

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання та стимулюється можливістю отримання відповідних балів за вивчення дисципліни. Лекції та практичні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі згідно розкладу. Консультації будуть проводитися онлайн за допомогою Google Meet за кодом у домовлений зі студентами час.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://er3.nuwm.edu.ua/6226/>.

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому знання та навички, сформовані під час проходження певного курсу чи його частин, мають мати зв'язок з очікуваними навчальними результатами дисципліни та входить у підсумкове оцінювання.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Періодично студенти залучаються до опитування стосовно якості викладання та навчання та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП. За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами. Результати опитування надсилаються студентам.

	<p>Порядок опитування, зміст анкет та результати опитування минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ», URL: http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja</p>
Оновлення*	<p>Зміст цього курсу оновлюється враховуючи зміни у законодавстві України, наукових досягнень, побажання стейкхолдерів.</p>
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з особливими потребами доступно за посиланням URL: http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju.</p> <p>У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача. Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами</p>
Практики, залучені до викладання	<p>До викладання курсу можуть бути долучені практики що є фахівцями з питань статистики.</p>
Інтернаціоналізація	<p>Електронні бібліотеки: http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronne-biblioteki</p> <p>Як знайти статтю у Scopus, URL: http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram</p> <p>База періодичних видань URL: https://www.scimagoir.com/ Електронний каталог URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/ Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів URL: http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvistidostupu-do-resursiv-i-servisiv</p>

Лектор, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу, к.е.н.

І. Р. Петрук